

The Problem with Megillat Esther

Source Sheet by סימי פיטרס

מגילה ז' א

אמר רב שמואל בר יהודה שלחה להם אסתר לחכמים קבעוני לדורות שלחו לה קנאה את מעוררת עלינו לבין האומות שלחה להם כבר כתובה אני על דברי הימים למלכי מדי ופרס ...

רש"י על מגילה ז' א:ג'א'-ד'

שלחה להם - בשנה שנייה לקובעה עליהם חובה: קבעוני - ליום טוב ולקרייה להיות לי לשם: קנאה את מעוררת עלינו - שיאמרו האומות שאנו שמחים להזכיר מפתן: כבר אני כתובה - ושם יהו רואין מה שאירע להם על ידי ישראל:

מגילה ז' א

שלחה להם אסתר לחכמים כתבונני לדורות שלחו לה (משלי כב, כ) הלא כתבתי לך שלישים שלישים ולא רבעים, עד שמצאו לו מקרא כתוב בתורה (שמות יז, יד) כתב זאת זכרון בספר: כתב זאת מה שכתוב כאן ובמשנה תורה זכרון מה שכתוב בנביאים בספר מה שכתוב במגלה ...

שמות י"ז:ח'-ט"ז

(ח) וַיִּבֹא עֲמֶלֶק וַיִּלָּחֶם עִם־יִשְׂרָאֵל בְּרַפְיָדָם: (ט) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־יְהוָה שְׁלַח־בְּחַר־לָנוּ אַנְשִׁים וַיֵּצֵא הַלָּחֶם בְּעֲמֶלֶק מִחֹר אֲנֹכִי נֹצֵב עַל־רֹאשׁ הַגְּבָעָה וּמִטָּה הָאֱלֹהִים בְּיָדִי: (י) וַיַּעַשׂ יְהוָה כְּפֶאֱשֶׁר אָמַר לֹו מֹשֶׁה לְהִלָּחֶם בְּעֲמֶלֶק וּמֹשֶׁה אֶהְרֹן וְחֹזֵר עָלוּ רֹאשׁ הַגְּבָעָה: (יא) וְהָיָה כְּפֶאֱשֶׁר יָרִים מֹשֶׁה יָדוֹ וְגִבֹּר יִשְׂרָאֵל וּכְפֶאֱשֶׁר יָנִיחַ יָדוֹ וְגִבֹּר עֲמֶלֶק: (יב) וַיִּדְּי מֹשֶׁה כְּבָדִים וַיִּקְחוּ־אֶבֶן וַיִּשְׁימוּ תַחְתָּיו וַיִּשָּׁב עָלֶיהָ וְאֶהְרֹן וְחֹזֵר תָּמְכוּ בְיָדָיו מִגָּזָה אֶחָד וּמִגָּזָה אֶחָד וַיִּהְיֶי יָדָיו אָמוּנָה עַד־בֹּא הַשָּׁמֶשׁ: (יג) וַיִּחַלֵּשׁ יְהוָה וַיִּהְיֶה עֲמֶלֶק וְאֶת־עַמּוֹ לְפִי־חָרָב: (יד) וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה כָּתֹב

זאת זכרון בספר ושים באזני הושע פימחה אמה אתזכר עמלק מתחת
השמים: (טו) ויבן משה מזבח ויקרא שמו יהנה | נסי: (טז) ויאמר כייז על-כס
יה מלחמה ליהנה בעמלק מזר קר: (פ)

רש"י על מגילה ז' א:ד'ג'-ה':א'

שלישים - בשלשה מקומות יש לנו להזכיר מלחמת עמלק בספר ואלה שמות
(יז) ובמשנה תורה (כה) ובספר שמואל (א טו) וזהו שאמר שלמה בדבר
ששילשתו אי אתה רשאי לרבעו: זאת מה שכתוב כאן ובמשנה תורה - דכל מה
שכתוב בתורה קורא כתב אחד:

מגילה ז' א

ר' אליעזר אומר אסתר ברוח הקודש נאמרה שנאמר (אסתר ו, ו) ויאמר המן
בלבו ר' עקיבא אומר אסתר ברוח הקודש נאמרה שנאמר (אסתר ב, טו) ותהי
אסתר נשאת חן בעיני כל רואיה ר"מ אומר אסתר ברוח הקודש נאמרה שנאמר
(אסתר ב, כב) ויודע הדבר למרדכי רבי יוסי בן דורמסקית אומר אסתר ברוח
הקודש נאמרה שנאמר (אסתר ט, י) ובבזה לא שלחו את ידם אמר שמואל אי
הואי התם הוה אמינא מלתא דעדיפא מכולהו שנאמר קימו וקבלו קימו למעלה
מה שקיבלו למטה אמר רבא לכולהו אית להו פירכא לבר מדשמואל דלית ליה
פירכא...רב יוסף אמר מהכא (אסתר ט, כח) וימי הפורים האלה לא יעברו מתוך
היהודים רב נחמן בר יצחק אומר מהכא וזכרם לא יסוף מזרעם:

מגילה ט"ז ב:ט"ו

דברי שלום ואמת אמר רבי תנחום ואמרי לה אמר רבי אסי מלמד שצריכה
שרטוט כאמיתה של תורה

רש"י על מגילה ט"ז ב:ט"ו:א'

כאמיתה של תורה - כספר תורה עצמו שרטוט הלכה למשה מסיני:

תלמוד ירושלמי מגילה ז' א:א'

רב ור' חנינה ור' יונתן ובר קפרא ור' יהושע בן לוי אמרו המגילה הזאת נאמרה למשה מסיני אלא שאין מוקדם ומאוחר בתורה ר' יוחנן ורשב"ל ר' יוחנן אמר הנביאים והכתובים עתידין ליבטל וחמשה סיפרי תורה אינן עתידין ליבטל מה טעמא (דברים ה) קול גדול ולא יסף רשב"ל אמר אף מגילת אסתר והלכות אינן עתידין ליבטל נאמר כאן קול גדול ולא יסף ונאמר להלן (אסתר ט) וזכרם לא יסוף מזרעם הלכות (חבקוק ג) הליכות עולם לו...

תלמוד ירושלמי מגילה א' ב:א'

רבי חלבו ר' יסא בשם ר' לעזר נאמר כאן (שם) דברי שלום ואמת ונאמר להלן (משלי כג) אמת קנה ואל תמכור הרי היא כאמיתה של תורה מה זו צריכה סירטוט אף זו צריכה סירטוט מה זו ניתנה להידרש אף זו ניתנה להידרש ...

מגילה י' ב

ויהי בימי אחשורוש אמר רבי לוי ואיתימא רבי יונתן דבר זה מסורת בידינו מאנשי כנסת הגדולה כל מקום שנאמר ויהי אינו אלא לשון צער ויהי בימי אחשורוש (אסתר א, א) הוה המן ויהי בימי שפוט השופטים (רות א, א) הוה רעב... אמר רב אשי כל ויהי איכא הכי ואיכא הכי ויהי בימי אינו אלא לשון צער חמשה ויהי בימי הווי ויהי בימי אחשורוש ויהי בימי שפוט השופטים ויהי בימי אמרפל (ישעיהו ז, א) ויהי בימי אחז (ירמיהו א, ג) ויהי בימי יהויקים

מדרש אבא גוריון פ"א

ר' יודן ור' לוי בשם ר' יוחנן: כל מקום שנאמר במגילת אסתר **מלך** **אחשורוש** באחשורוש הכתוב מדבר, וכל מקום שנאמר **מלך** סתם במלך מלכי המלכים. הכתוב מדבר, ודרש "כטוב לב המלך ביין" - כטוב לבו של הקב"ה בינה של תורה.

מגילה ט"ו ב:כ'

בלילה ההוא נדדה שנת המלך אמר רבי תנחום נדדה שנת מלכו של עולם ורבנן
אמרי נדדו עליונים נדדו תחתונים רבא אמר שנת המלך אחשורוש ממש

Source Sheet created on Sefaria by סימי פיטרס